

Speelse spotlust bij de onruststoker

Je bent jong en je wilt wat. De kreet was tot voor kort voorbehouden aan de omroepen en teistert nu het galeriewezen. Dat is maar goed ook, want een beetje frisse wind kan geen kwaad.

Trendsetter van de BNN-kunst is Showroom Mama in Rotterdam, waar jongeren zelf een grensoverschrijdende mix van mode, sport, kunst, skate- en uitgaanscultuur opdieën. Pas deze zomer is in Amsterdam een soortgelijke onruststoker opgestaan: de Upstream Gallery van Nieck de Bruijn, een enthousiaste dertiger die kunst voor zijn leeftijdsgroep wil brengen.

Live forever houdt het kartonnen poppenlegioen van Celine Dion, Kylie Minogue, Jennifer Lopez en Mariah Carey ons bij de ingang voor. Maar terwijl zij hun plastisch bijgewerkte modellijven wulps in de strijd gooien, heeft kunstenaar/activist Marc Bijl hun smetteloze tandartssmile meedoogenloos vervangen door een grijnzende doodskop. Met eenzelfde kwajongensbravoure stoot beeldhouwer Folkert de Jong een ander statussymbool van zijn troon. Zijn gigantische kroonluchter oogt klassiek en kostbaar als kristal maar is een vederlicht, virtuoos bouwsel van piepschuim, botten en schedels, overgoten met een sausje kaarsvet. Het ding doet het even goed in een trendy museum als in de *spooky* leskathedraal van Harry Potter.

Niet alle jongeren rond De Bruijn nemen hun toelucht tot cartoons en MTV. Ook zoiets alledaags als de supermarkt is onderwerp van hun spotlust en verbazing. Zo vege Dirk van Lieshout en Jetske de Boer in een droogkomisch winkelwagenballet de vloer aan met de koopzieke massa. Met de winkelwagens voortdurend hinderlijk op hun hielen, ploert de domme meute blind voort. Een pretentieloze, lichtvoetige verwarring stijgt op

Werk van Kati Barath en C.A. Wertheim

uit deze eerste groepstentoonstelling van Upstream, dus dat belooft wat.

Even speels en verwarrend is de tentoonstelling bij de goudenouwe galerie van Cokkie Snoei in Rotterdam. *Eye-toys* heet de expositie met (zelf)portretten van C.A. Wertheim en de Duitse kunstenaar Kati Barath met een knipoog, want wat je ziet is meer dan speelgoed voor het oog.

Vooral de meisjesportretten van Barath lijken regelrecht weggevoerd uit de tienerkamer. Naïeve meisjes zijn het met ronde gezichten en lange, wuivende haren geboetseerd van siliconenkit. Mierzoet en meer dan manshoog knallen ze van de muren.

De bot afgesneden witte kniekousen van het meisje in roze stammen nog uit onschuldige kindertijden, maar haar piepkleine, sexy ondergoed en de vet gestifte lippen spreken boekdelen. Dit zijn Lolita's die weten wat er te koop is. Opeens draaien de rollen om. Niet wij gluren naar hen. Zij gluren naar ons, koel en berispelend. In grote, vlakke streken is het negerinnetje met cliché rieten

rokje op het doek gekwast. Zo reusachtig en onvermijdelijk is haar naaktheid, dat ze de voyeuristische kijker zelfs zonder priemende kraalogen in gêne hult.

Naast de macha's van Barath doen de zelfportretten van Wertheim, gemaakt van computerprints op stof en van gevonden voorwerpen als flessendoppen en restjes gare, surrealistisch aan. Als een mikkende Pippi Langkous blik de kunstenaar de bezoeker aan, nu eens verscholen tussen de nerven van een berkenboom dan weer koekeloerend vanonder de aardbeienstruiken met een invasie aan oorlogshelikopters boven haar hoofd. Wertheim is danwel geen ondeugende dertiger meer, ze kijkt nog net zo verbaasd naar de werkelijkheid die haar zelfgeschapen kunstenaarsparadijs binnendert.

Marina de Vries

Openingsexpositie Upstream Gallery. Met werk van o.a. Marc Bijl, Folkert de Jong en Dirk van Lieshout & Jetske de Boer, Amsterdam, t/m 20 december. 'Eye-toys' van Kati Barath en C.A. Wertheim, galerie Cokkie Snoei, Rotterdam. T/m 28 december.